

MARCIUS TIZENÖTÖDIKE.

Péntek

38. szám.

Pest, aprillis 28. 1848

Nem kell táblabíró politika.

April 10. kezdve e lap hetenként hatszor egy közérnagyságu iven fog megjelenni, és posta utján is megrendelhető.

Előfizetési ár:

April 10-kétől június végeig, Budapesten, házhordással 2 ft. 30 kr., vidékre postán borítékban 3 ft. 30 kr.

April 10. september végeig félévre: Budapesten 5 ft. Vidékre postán borítékban 6 ft.

April 10-étől december végeig három évnegyedre:

Budapesten házhordással 6 ft. 30 kr., vidékre postán borítékban 8 ft.

Budapesten egy pengő forintjával, egy hónapra szóló előfizetést is elfogadunk.

Hirdetésektől egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 3 kr. pp. fizettetik.

Egy pesti német lap azt hallja, hogy a „Marczius tizenötödike szerkeztője a nem sokára megjelenendő ministeri lap dolgozótársaul van felvéve. E hír alapl nélküli.

A belügyminister előterjesztéséhez képest a nádor királyi helytartó e következőket megyci főispánoknak nevezte ki. Baranyába Batthyányi Kázmért, Zemplénbe Andrassy Gyulát, Tolnába Stanokovánszky Imrét, Szabolcsba Patay Józsefet, Csongrádba Kárász Benjámint, Nyitrába Zay Károlyt.]

Éljenek.

Halljuk, hogy Csanád megye főispánjává Navoy Tamás van kinevezve s holnapra a kinevezés hivatalosan is lesz közölve.

A ministerium Csanádra nézve népszerűbb nevet nem is találhatott volna.

A Nemzeti Ujság szerint a horvátországi bán apr. 22kéről doctor Gaj Lajoshoz e következő levelet intézte:

„Nagyságos ur! ő fölsége Ferdinánd király és császáruk (?) folyó évi april 14kéről hozzám intézett legfelsőbb kézírata által önt királyi tanácsossá legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott. Fogadja ezen császári (?) kitüntetést nyilvános tanuságaul ön hazafiai érdemei elismerésének. Örvendek, hogy e kedves alkalmat leltem önnek szerencsét kívánhatni, s egyszersmind őszinte elismerésemet ön hazafiai fáradozásai iránt nyilvánosan kifejezhetni. Zágráb stb. Jelasics bán.“

Az 1848diki 7. §. a czimek osztogatását egyenesen a királynak tartja fen.

Azonban e kinevezéshez az illető felelős minister ellenjegyzése szükséges.

Ha ez nincs jelen, a kinevezés érvénytelen.

A király személye szent és sérthetlen. Ő roszat nem tehet. S e kinevezést az ország, s az alkotmány ellen tett merénynék nem nevezhetni.

Nekünk e legfensőbb kéziratot ignorálnunk kell, de az illető minister rögtön intézkedjék, hogy az visszavetessék vagy pedig mondjon le és nyilatkoztassa ki, hogy olly körülmények léteznek melly szerint felelősséget magára nem vehet.

Akkor osztán lássa, az ország dolga lesz, hogy mit kell tenni.

Mindenek előtt pedig a bán, ki ezen ellenjegyzés nélküli iratot elfogadni s az illetővel közölni merészlette, hivatalából letételessék, s ellene mint alkotmány sértő ellen kereset indittassék.

Pest, april 28.

A ministerium azt mondja, hogy ismervén az összes monarchia jelenlegi kényes állapotát a külföldön levő katonaság viszonyai iránt a mennyire csak lehet, a fenálló körülmények kiméltével járt el mindaddig, mig a közbátorságot, s törvényes rendet más uton is fenntarthatni gondolta. —

Azonban az országban több helyeken komoly rendtelenségek történnén, miután az országban 18,000 katonánál több nincsen, azt hiszi, hogy ezzel a rendet fenn nem tarthatja.

Azért az összes ministerium Eszterházi Pál külügyi mtnistert april 24-kén ujólag és már harmadszor felszólítja: miszerint az országnak e részbeni igazságos követelését a bécsi hadministeriumnál teljes erélyességgel ismételje s figyelmeztesse a bécsi ministeriumot, hogy a mult országgyűlés 3dik törvényczikkének 8dik szakasza értelmében a magyar hadseregnek az ország határain kivüli alkalmazását ő felségének elhatározására ugyan, de csak a királyi személye körül levő felelős minister ellenjegyzése mellett bizza, és ha a ministeriumnak ezen követelése jelenleg is elutasítatnék s a közbátorság fenntartására szükséges katonaság behozatala tovább is gátoltatnék, a ministerium olly lépések megtörténtét látja elkerülhetlennek, minőknök felelősségének érzete kényteleníti.

Igy van ez megírva a Pesti Hirlapban, azonban arczpirulással kell megvallanunk, hogy nem értjük.

Mi akar ez lenni, fenyegetés, vagy pedig egy régi modoru óvás?

Mi ugyan azt jól tudjuk, hogy a diplomaticai szólásban az illyen kemény helyeket mentül inkább lágyabb szavakba szokás öltöztetni.

Azt azonban, hogy az értelmet illyen kétes drtelmű kifejezésekbe burkolják, mig eddig egy oiplomatia sem kísérté meg.

A jelen acta találós mesének tán megjárna, de minister elnöki hivatalos értesítésnek sehogy sem.

Ha ezen enigmaticus phrasis alatt a ministerium lemondást ért, azzal ugyan a nemzetet nagyon, de a bécsieket egyáltalában nem ijesztgeti. különösen akkor, midőn épen azért csinál mérges tekintetet, mert öket oda fent ignorálják, és harmard izben felterjesztett igazságos követeléseikre nem is konyitanak.

A ministerium, ha erejét csak a törvények hermeneuticájában keresi, nem sokra megyen.

Ez régebben is ugy volt. Voltak napnál világosb törvényeink, de azokat Bécsben csak arra használták, hogy a ministerialis ebédek alatt azokra viczeket csinálgattak.

Most már más bátrabb politucára van szükségünk. A ministerium legyen ugy mint ott megírva van, s ha gyenge, ha törvényes parancsinak valaki nem engedelmeskedik appelláljanak a nemzetre hívják össze a nemzeti gyűlést.

A ministeriumra s a magyar szabadságra nagyobb áldás ugy sem lehetne miñt a követválasztásokat olly zászlók alatt tartani meg, mellyre a bécsi befolyástóli emancipatio volna felírva.

Addig is nem háromszor felirogatni. El kell hagyni azt a quindena rendszert. Ha rosszul áll a dolog, mondja ki a ministerium, hogy az 1848ki III. törv. czik nem valóság.

Aztán majd csak meglátjuk hogy mit teszünk.

Pest, aprilis 28.

Naponkint inkább kezd bizonyulni azon közhiedelem: miképen a ministeriumnak nincs elég erélye.

Előttünk a tények, mellyekből kitünik, hogy a ministerium a helyett, hogy a kezébe adott hatalmat kellően tudná felhasználni, kezeit zsebébe dugja . . . és beéri azzal, hogy fenyegetőzik.

A ministerelnök parancsot ad Lederernek, hogy nyissa meg a fegyvertárát az ott létező fegyverek megvizsgálása végett.

Lederer erre azt mondja: hogy nem teheti, mert nincs rá utasítása.

Azzal fogja magát, spectabilis, ac perillustris Lederer . . . fülül a kocsira, s fölrandul Bécsbe, utasítást szerezni magának a részben, hogy teljesítse e vagy nem a magyar ministerium parancsát. S így a fegyvertár megvizsgálása elmaradt.

A ministerium pedig — beérte azzal: miszerint félhivatalos lapjában kijelenté, hogy Lederer kérelmét figyelemre méltatni kénytelenített. —

A' ministerium önállóságának ez valóságos satyrája.

S itt a ministerium újra azon dilemmába, esik, hogy vagy nem független a bécsi ministeriumtól, vagy nincs elég energiája.

Szeretnénk tudni, hogy Lederer kijelentése után is mi hátráltathatta a ministeriumot abban, hogy a' már egyszer kimondott parancsát végrehajtsa??...

A budai fegyvertár a nemzet tulajdona!

Kell-e oda utasítást várni, hogy az ember, tulajdonát megtekinthesse?

Nem! — És a ministerium, parancsát mégis felfüggeszté!!

Mi, kik nemzeti erőnkre büszkék vagyunk: lelkünkben mélyen elszomorodánk azon gondolatnál, hogy hadügyministerünk subalternus embere, mint ez a Lederer, a magyar ministeriumot, mellyet tizenöt millió ember bizalma támogat — orránál fogva hurczolja!!

Ez tehát egyik argumentum a mellett, hogy a ministeriumnak parancsa végrehajtásától nem kellett volna elállni. —

Et si fractus illabatur orbis.

Mack József cs. k. bombázkari főtüzér az ideiglenes hadminister urhoz e következő levelet intézte:

Polgárminister!

A nép őrszemmel ugyan, de rendithetlen bizalommal tekint önre.

E népet tegnap, midőn még rabszolga volt, több mint 10,000 álgyu védelmezé — e nép ma, midőn szabad és független, saját erejére van hagyva.

E népnek szabadsága, függetlensége — biztosítására nincs hadserege — csupán gyenge, vérző maradványa, omlatag római egy szerencsétlen, szánatraméltó vérháboruban demoralizált hadseregnek.

Evezredek tapasztalása bizonyítja, mikép a testvérháboru a hadsereget okvetlen demoralizálja.

Polgárminister! A nép nemcsak szabad, a nép szabadságának öntudatával is bír; a szabadság öntudatával bíró nép pedig leigázhatlan, inkább meghal, mintsem szahadságát újra elveszítse.

De ki volna elég vakmerő magára vállalni a rettenetes felelősséget, a népnek kétségbeesési harcra kényszerítéseért? Senki, még csak egy csep hasztalan ontott véreért sem lehet felelős.

Az új kor háboruit nem csupán fizikai erő dönti el, hanem és kiváltképen erkölcsi erő, a pénz, az intelligencia ereje.

A tüzérhad a fizikai, pénz- és intelligencia erejét egyesíti magában, a nemzeti tüzérhad amazokhoz még a morális erőt csatolná.

A boldogult honatyák 5 s illetőleg 3 millió ezüst forintot szavaztak többi közt a külön testületek, az ugynevezett magyar hadsereg kiegészítő részleteire.

Ez alatt a tüzérhad is értetik.

Ámde a tüzérhad nem külön test, nem kiegészítő részlet, — a tüzérhad egy jól organizált hadsereg három fő-fegyvernemének egyike.

A tüzérhad beruházási tőkéje száz meg száz milliókra rug.

Numericus erejére nézve 25—30,000 ember közt változik.

Az osztrák tüzérhadigazgatóság e mennyiséget 14 osztálylyal, körülbelül 3000 emberrel készül most tüstént szaporítani.

E 3000 ember ugyan annyi ujoncz, mind a testvérnepek fiai, osztrákok, stajerek, karinthiak, krainiak, tirolók, csehek, morvák, sziléziak, gácsiak, illirek. Miért vagyunk mi magyarok kizárva?

Állítsunk most tüstént 1500 önkényest, — ezek 3 hónap alatt, vagy ha az események sürgetők, hamarabb is sikra állhatnak. Miért volna ez lehetetlen?

A szabadságtól lelkesült hazafias ifjuság tömegestül állna be — egy válogatott serege gyűlne össze fiatal testvéreinknek, — e sereg nem sokára kiérdemelhetendné a vitézség aransarkantyúit.

De minek épen 1500 ember? — Mert ezen 1500 emberrel, leszámolva mindazon tartalékokat, kik a rakhelyeken tanulmányokat folytatják, legalább 100 hadi álgyt lehetne ellátni, és mert ezen 1500 ember számára valamennyi előljárók, csupa honfiak, fő- és altisztek, mint teljesen kiképzett tüzérek már szolgálatban vannak.

1500 ember 100 álgyuváz, tartalékoktól együtt, nem sok, de kezdetnek mégis annyi, hogy lehet rá tovább építeni.

Lehet-e a parancsszó és oktatási nyelv tüstént a diplomatikai? — Igen. Mi tüzérek ekkor azon esetben lennénk, mellyben az ország minden tisztviselői valának, midőn a latin nyelvet anyanyelvünk édes hangjai válták fel. — Buzgalmuk a műnyelv nem annyira megtanulása mint tökéletesítésében rövid idő alatt az alföld leglisztább ajku szabad fiaitól sem engedé őket megkülönböztethetni.

Mi tüzérek, kik a komoly tanulmányok körül ép olly otthonosak vagyunk, mint álgyuink körül, a polgári hivatalnokok mögött maradni nem fogunk.

Polgárminister! Ön ünnepélyesen megígéré, hogy mindenkit kihallgat — ez ígérete bátorított. Kimondám szabadon nézeteimet, — midőn ezt tévém, azt hiszem, köteleltségemet teljesítem. Ön a nemzeti hadsereget életbe fogja léptetni, — minél előbb szükségünk lehet rá! — a tervkép ajánlott tüzértest semmibe sem kerül, a 3 millió fedi költségeit. Állítsa fel ön most tüstént — állítsa fel ma — inkább ma mint holnap.

A birodalomban szerteszét szolgáló tüzértársainnak nevében, kik e haza gyermekei vagyunk.

Figurini, figurini, schöne figurini.

Itt van szerencsénk bemutatni egy röpiratot, czime „Ungarns und Siebenbürgens Stellung zur Gesamtmonarchie“.

Es stinkt darnach.

Sok jó ugyan nincs benne, de annál több neveléses szemtelenséggel tömött.

Az író jónak látta nevét elhallgatni, de mi ösmerjük őt. Ich kenne dich Mausorle!

Ezen drágálatos polg. . . — uram büntess meg a gondolatért is — ezen drágálatos jó madár, egy Rosenfeld nevű bureaucratái csemete, melly Metternich kerténc sötét házában a legszebb hyosciamus nigerré nevedkedett.

Azonban megjegyzendő, hogy a vad hyosciamus niger egy mérges növény, mellyből a pestvárosi gyógyszerárban jótekonny orvosszert készítenek, mig amá üvegházi hyosciamusból maga az ur isten Haus und Hofapothekere sem tudna valami jót destillálni.

Ezen ember azt mondja egyszerűen és categorice, hogy Erdélynek magyarországgal egyesülését nem lehet megengedni.

Vak apát!

Enyje enyje Rosenfeld uram, maga hamis egy legényke, ki Metternich alatt még sokra vihette volna, ha mondom.

Perse, hogy a bizony unalmas kis multság a bécsi ministeriumra nézve, egynehány száz milliócska contoval kezében, nézni, mint erősödik az a Magyarország, szégyelje meg magát és fizessen. (Ki nevet itt?)

Mint hogy pedig ez a multság nekik nem tesz, kapkodnak ide is tova is, mint a vízbehalók, s aztán természetes, hogy néha szalmaszál-tól is várnak menekülést.

Ez pragmatica historiája a kérdéses röpiratnak. —

Ugyan lieber Herr von Rosenfeld, hogy tette magát illy neveltségessé? Hát nem elégedett-e be azon utalattal, mellyel neve eddigelő is kimondatott?

Bizony, bizony mondom önnek, ön többé nem szépsz, mert sem nem prudens, sem nem circumspectus.

Az 1842-ki erdélyi országgyűlésen, Schreiber Simon egy mesét mondott el. Tisztán nem emlékszem már rá, de annyit tudok, hogy a történet helye egy tüzhely volt, mellyen egy zsirral tölt serpenyő körül számtalan egerek futkéroztak.

Schreiber Simon a mesét nem fejezé be, ő tudja miért, hanem Teleki László polgártársunk vállalta el a magyarázatot.

Szerinte az egerek — kik alatt Szeben követe a szászokat értette — addig ugrádoztak ide s tova vigyázatlanul, mig egyszer a serpenyőt felborítván, a zsirba kapott láng által üszveperzseltettek.

Ez a rózsamezcei egerecske aligha nem a vigyázatlanul ugrálók közt van.

Szeretnénk komolyan szólni a tárgyhoz, de isten látja szegény lelkünket, nem megyen.

Némelly tárgy olly neveléses, hogy róla még Heraclitus sem tudna komolyan írni, kiről pedig tudva van, hogy örökösen sirt.

Páh lieber Rosenfeld, páh. Nagyot nőjjon, s legyen magából — granatiros, hogy máskor jobban manevrirozhasson. Csernátoni.

Beküldetett :
Pest april 28.

Egy sima arczu pap, kit a természet úgy lát-szik, a bajusz, és szakál viselésétől és a borbélyok zsarnokságától örök időre megmentett a Rel. 33. számában lármát üt azok ellen, kik Jézus az apostolok és az egyház legjelesebb férfiainak példájára bajuszt és szakált növeszteti, s a templomon kívül polgári ruhát viselni szándékoznak, s az egyház régi tekintélyére támaszkodva a rég csak eszmében létező zsinat villámaival fenyegetőzik azok ellen, kik természet-adta legszentebb jogukat követelni bátorognak; azt hozván föl indokul, hogy a kath. egyháznak jelenleg sokkal fontosabb teendői vannak, mint a coelibatus, és világi ruha.

Tudom én tisztelt paptársaim, mit tartanak önök olly fontosnak, a papi jószágokat nemde? miket igen szeretnek a vallással azonosítani, elfeledkezvén a Krisztus szavairól, ki nyilván mondá, hogy az ő országa nem földi javakon alapul. Itt mi egészen más véleményben vagyunk, s az egész világ előtt bátran merjük állítani, hogy a kath. egyház legtöbbet nyerend az által, ha a coelibatus rögtön eltöröltetik, ha az egyházi javakat a status kezelendi, s tagjait érdem és munka, nem pedig rang, születés, és pártfogolás szerint fizetendi, ha püspökeit a község választandja, akkor lesznek püspökeink, kiket a szent lélek tesz azokká kik nem a cifra címeket, és zsiros javadalmakat tekintik, hogy annál többet költessenek korteskedésre; hanem a kik az isten igéjét fogják hirdetni mint Pater Albach, Gegő és Vitus, s kik a jó pásztor példája szerint a hivek üdvösségét fogják keresni.

Ön zsinatot sürget polgártárs, én is, de nem ollyat, minőt Rudnay tartott, hol a világi papság csupa testvéri szeretetből minden gondját a szerzetes rendek szabályozására fordította. Az én meggyőződésem szerint a tartandó zsinat fő pontjai ezek:

- 1) A kath. egyház a törvény értelme szerint saját körében teljes hatalommal rendelkezessék.
- 2) Az egyházi javak a status által kezeltessenek.
- 3) Az egyházi eljárók az illető községek-től választassanak.
4. A fölösleges egyházi hivatalok, mint némelly szükségtelen kanoniák eltöröltessenek.
5. A szerzetes rendek secularizáltassanak.
- 6) Minden pap a statustól fizetessék.
- 7) A törvénytelenül behozott coelibatus eltöröltessék.
- 8) Az egyházi szolgálaton kívül a papok világi ruhában járjanak, s kiknek tetszik bajuszt és szakált viseljenek.
9. A böjtölés mindenkinck lélekisméretére bizassék.
10. Némelly egyházi szertartások módosításának.

Szerencspataki János.

Abonyból írják:

Nálunk is alakult nemzeti őrség, mellynek gyalog osztálya 300-on fölül van. Legfeltűnőbb, hogy a fiatalok jobban fél a besorolástól, mint a férfikorbeliek; a zsidókat bevettük volna, de többben voltak azok, kik nem akarták, s így okszerűbb volt boldogabb időkre hagyni. Husvét má-

sodikán az őrségi tisztek megválasztatván, közös néptáncz alakult és vénje, ifja, (volt) ur és nemur lelkesedéssel járták a nemzetet. Ad vocem választás! Abony kétség kívül főválasztó hely lesz, s a hozzá esendő helységek közt úgy szólván decidál, mi követünkül az e lapok hasábjairól is ismeretes Török Sándort akarjuk, ki mindig azon párthoz tartozott, mellynek neve: radical. Volna ugyan itt több is, ki szeretne lenni, de mi csak ollyan maradtunk, ki köpönyeget még nem fordított, mert hiába, az akkor sem egyéb, mint kifordított köpönyeg. Csak képzelje ön, nálunk még most is német vevényt adnak a málhákról, nem bosszantó dolog az!? Hát megérdemli az illy igazgatóság, hogy a magyar középpontú vasuton legeljen!

Az egyetemi végzett orvossebészek, Gyógyszerészek nevében ma járt el egy küldöttség a cultus ministernél megbízatásában. Kérte t. i. újólag (mert már husvét előtt a minister jelen kívánatuknak husvétutáni életbe léptetését megigérte) a rigorosumi, promotioi, dissertatioi zsarnokilag 200—400 pengő forntig felesigázott s méltatlanul zsebre rakott díjak rögtön eltöröltetését; és ezzel együtt azt is, hogy az orvos-sebészeknek s gyógyszerészeknek apr. elejétől mostanig minsterileg éppen ezen tárgy végett felfüggesztett rigorosálhatását, most már díj nélkül; — mint szintén azon esetre ha május végével az iskolák bevezetnének, a rigorosánsoknak a szigorú vizsgálatok letehetését egész tanév folyamán keresztül és így július végéig engedné meg és rendelné el.

A minister küldöttségünket azzal nyugtatá meg hogy kérelmünket rögtön még holnap fogja teljesíteni s iránta rendelést adni ki.

Mit a küldöttség, a ne tán távol levő rigorosansok kedvéért hirlapilag is tudatni kíván.

Pesten apr. 28. 1848.

De bizony Spanyolországban sem igen állanak jobban a dolgok; a királyt (gyönyörű egy királyság az) mult napokban veté el lova, a mi ugyan még nem nagy szerencsétlenség, (a nyeregblől kivétést már úgy is rég megszokhatá) csak hogy rövid időn a gyeplőket is ki ne rántsák keziből.

A nép bizalma megnyerésére a Lajos Fülöp rendszerén haladnak, s Montpensier herceget a spanyol seregek fővezérévé akarják tenni, mi által már előre is legnagyobb a zugolódás nép és katonaság közt. Tudja a manó, hogy némelly ember, sem a maga, sem a más kárán okulni nem tud.

Madridban már annyira félnek a forradalomtól, hogy a szorongás miatt káprázó szemekkel saját embereiket is ellenségekné nézik.

A Puerta del Sol (egy nagy tér Madrid közepén, mellyre nyolcz utca nyilik) katonákkal van megrakva. Minden köpenyes ember megállítatik, s felruháját szétvonni tartozik, annak bizonyosságul, hogy fegyvert nem rejteget. Egy illy köpenyes titkos rendőrtiszt. April 10-én hasonlóan megállítatott, s köpenye szétvonására felszólított, mi megtörténvén, az előtűndöklő fegyverek látása annyira megrémíté az őrt, hogy fegyverét lellővé, mi által lön szörnyű zaj és páni félelem. Különös, hogy a rendőrtiszt — bár köpenye át-

lyuggattatott is találva nem volt, de mint hirtelen a golyó egy szegény napszámot ölt meg.

Portugaliában is gyönyörű háztartásnak kell lenni.

Daily News szerint, nem régen a királyné maga is törvényszék elébe idéztetett, mert udvari szolgálóinak, konyhaszolgálóinak és lovászainak havi bérét már fizetni nem tudja.

A királyi isten kegyelméből nyert méltóság nak illy prosaicus emberi módon lett lealáztatás. Egy szolgáló okozta, kinek készpénz helyett királyi váltók adatván, ezeket pénzzé tenni sehogy sem tudá s mint végreeményhez a bíróhoz fordult.

Az angol királynő férje, engedmények és reformok adására szólítá fel a portugall kormányt és királynőt.

Lissabon szabadelvű lapjai azonban megtanulták már az európai refraint, s egyhangulag kiáltják „nao, ja e tarde“; (most már késő.)

A kormány pedig azt sem tudja, ha fia e vagy leány; (nem a miénkről szólunk) s nagy zavarában törí fejét, mi uton vethessen ki új adócmeket, s miképen nevelhesse az új és szerfelett sorkatonaságot.

Kit az uri isten meg akar verni, előbb eszé veszi el.

A hadügy-ministeriumot figyelmeztetjük két darázs fészekre, egyike a katonai életmezési tár mellyről József császár maga azt mondá: minden ármánykodásnak nyakára hágtam, csupán ezen lizstférgeket össze nem tiporhatám, a másik a ruházási tár, mellyről volt Neumann generalis bővebbet mondhatna, hogy mikép lön ő ezen intriguista hősöknek áldozata.

Am reméljük, hogy jelen erélyes előadó ur a tanácsnak előlegesen előadni nem mulasztandja el, hogy ezen idegen elcmü ármánnyal megrögzött kezelőket, addig is míg hü egyéneket oda alkalmazand, szigorú ellenőrködés s szüntelen tisztí nyomozás alatt tartandja.

Páris april 19.

Ma reggel újra zaj volt; a dobok megpendültek, s a nemzetőrség, mintegy 120 ezernyi, fegyverben futott elő.

Oka ennek különböző hírek szárnyalásában volt. Az őrcsapatok lefegyverzéséről, lefoglalt fegyveres kocsikról, postaszekerek feltartóztatásáról stb. beszéltek.

Mind ez alaptalannak bizonyult, s alkalmasint ollyak által idéztetett elő a zaj, kik a fővárost szünteleni remegésben akarják tartani, s ez által a kormány elleni bizalmatlanságot elhinteni.

Dél felő a város lecsendesült, s egész nap semmi zavar nem történt.

Lord Brougham megszegyenlette magát, s april-17-én a felsőházban kijelenté, hogy Franciaországban csak azért ohajtott honosíttatni,

gy ottani birtokát annál biztosabban és jogorribban védhesse, hatán az bármi uton megtámadkónék.

Az angol lapok különösen a Times rettenetesen megdolgozták a nemes Lordot, ki aligha tett mála élete minden excentricus lépései közt, enél neveltségesebbet.

te

ul

A Lordok házában april 17-én a korona biz-
sítási bill bemutatott.

Az alsóházban ugyanezen billnek harmadszori
olvasása volt napi renden.

Hume az első és második felolvasáskor, a bill
len tett erősségeit ismételvén, indítványozza,
ogy a harmadik felolvasás a mai naphoz hat hó-
la halasztásék el. (Ez annyit tesz, mint a billt
gészen elvetni.)

O'Connor hasonlólag a bill ellen harcol; Eu-
ropa más népei épp azon jogokat vívták ki, mely-
lyek a chartában kijellevék, nem látja azért ál-
ni, hogy az angol nép igazságos kívánatai miért
agadtatnak meg. A kormány élén álló nemes
ord, John O'Connelleli közelebbi párbeszédje al-
almával kinyilatkoztató, hogy Irland a jelen kor-
mánytól mit sem várhat.

Lord John Russel Semmi illyet nem mondot-
tam (halljuk).

O'Connor. E szerint rosszul értesítettem; de
az mégis igaz marad, hogy a kormány lépései
éppen nem olyanok, mellyek engedékenységet
mutatnának, s jelesen a kérdésbeni bill egy azon
megszorítások közül, mellyek a jogos kívánatok
nyilvánításának elnyomására intézvék. Szavaz a
bathó utáni elhalasztásra, s ezt annál nagyobb
örömmel teszi, minthogy ezen amendement Hu-
me tisztelt követ ur által tétetett, ki méltó jog-
gal jelöltetett ki, az ellenzék vezéreül.

Hume tagadja, hogy ő valamely rendszeresi-
tett ellenzék vezetője volna.

Sir Robert Peel szándékosan hallgatott a bill
utolsó stadiumáig, mert nem akarta azt feltartani,
késleltetni, de most a harmadik felolvasásnál, nem
teheti, hogy ahozi teljes ragaszkodását ki ne je-
lentse. (halljuk, halljuk). Neki nincs rokonszenve
azok iránt, kik minden áron martyrok akarnak
lenni, és sajnálattal látja, hogy vannak olyanok,
kik a szegényebb osztálybelieket tévutakra ve-
zetni törekednek, s ha egyszer örvénybe vitték
őket, elpártolnak.

Nottingham érdemes követe (O'Connor) azt
mondá, hogy ha a nép által kívánt charta megada-
tik, ő nem bánja, ha belzebub maga lesz is ez or-

szág fejedelme. (halljuk, halljuk.) — Meg vagyok
győződve, hogy ha az érdemes követ urnak saját
kivánata szerénti királya volna, ennek bizalmával
teljes mértékben dicsekednék. (hangos nevetés
minden oldalról.) A billt teljes szívéből pártolja,
mert azt szükségesnek tartja.

Lord John Russel nem akar hosszas lenni. A
kormánynak nincs szándokában cél- és szükség-
nélküli törvényeket javasolni, de Europa és N.
Brittania jelen zavaros körülményei közt a köz-
csend és béke fentartására az eddigi törvényeket
kielégítőnek nem tartja. A népeknek elég utjok
és alkalmuk leendő sérelmeik nyilvánítására, de az
áruhangjait, mellyek csak lázadást akarnak
előhozni, el kell némitani.

Husvét után Irland állapotját illetőleg indít-
ványt fog tenni, s a kormány tervezett intézkedé-
seit bemutatni. (halljuk.) Ő örömmel nyújt kezét
Irland minden valódi sérelmei orvoslására, de mig
él és szólhat, a törvényes uton felbontása ellen
harcolni fog.

A bill 295 szóval 40 ellenében harmadszor is
felolvasatott, s nagy öröm közt a lordok házába
átküldetett.

H i r d e t é s e k.

PROGRAM.

D O N G Ó

(magyar charivari)

felelőség mellett kiadja, és szerkeztli

Lauka Gusztáv.

Még az absolutismus aranykorában, mikor
minden felülről jött, csak a pénz jött alulról, szán-
dokom volt „D o n g ó“ czimű humoristicus és sa-
tyricus havi iratot szerkeszteni, s adni ki; sőt
úgyes politicával az első füzetet egy becsületes
de . . . censor segítségével ki is nyomattam; tet-
szett azonban bizonyos Horváth Lázár nevű em-
bernek abban revolutionalis elveket fedezni fel, s
azokat Apponyi főkorlátnoknak aláatosan bemu-
tatni, s feljelenteni. Apponyi főkorlátnok (mosta-
nában polgártárs) censurázott, sőt kinyomott ha-
viiratomat elkoboztatta, a censort elmozdította, en-
gem pedig (rettenetes még ideában is) ignorált.
Én dühösködtem úton, útfélen, szidtam Apponyit
jobbra balra . . . mind haszontalanul! Apponyi fő-
korlátnok maradt, az én Dongómat pedig egy csp-
móba pecsételve a padlásra vitték.

A szerepek azóta változtak: Apponyit vitték a
padlásra (allegoria) és az én Dongómat lehozták.
Fájdalom azonban az akkori Dongó epocha lejárt
reformnak indult mind a political, mind a társas
élet, ki a padlásra hevert, rendkívül elmaradt s
így az egykori Dongó a jelenlegi időszaknak vég-
képen elveszett. De él tervem, s ezen terv nyo-

mán új Dongót (magyar charivarit) szerkesztendek
s adandok ki.

Az új Dongó július 1ső napjától 1848 minden
héten egyszer csinos fametszettel ellátott borítékba
negyedrért másfél íven jelenend meg, drolatik,
gúnyos, s elménczes fa vagy kömetszvényekkel.
A metszvények, valamint a prosaí és verses munká-
latok is, a közélet ferde, nevetséges és káros-
hatású oldalait fogják a charivariféle irodalom ter-
mészetével megfelelő modorban, ostorozni, gú-
nyolni, és így javítani akarni. Szem előtt fogom
azonban tartani a társas életműveltség-szabta ha-
tárokat és szabályokat. Gúnyosoknak, élczeseknek
óhajtom a Dongóban kijöendő cikkek, metszvé-
nyeket, és munkálatokat, úgy azonban hogy azok
durváknak, gorombáknak, s a finomságot sértők-
nek ne mondathassanak.

A fennkített szellemben szólítottam fel a két haza
ismert, s eddig talán ismeretlen, de e genreben
képzett íróit szíves közremunkálásra felkérvén:
hogy munkáik beküldése mellett, feltételeiket is
közöljék. A t. közönség pártfogása határozandja
meg, mennyire tehetek eleget kívánataiknak.

A bizományt E m i c h Gusztáv könyvtárús vál-
lalta el.

A postahivatalok az előfizetések felvehetésére
ministerileg utasítvák.

Előfizetés Budapesten házhordással július-
tól decemberig 5 pgő frt.

Postán a vidékiekre nézve 6 pfrt félévre hely-
ben 5 pft., vidékre 6 pft., negyedévre helyben 2

fr 30 kr p., vidékre 3 pft., egyes szám? példány
15kr pengő.

A budapestiek előfizethetnek Emich Gusztáv
könyvtárúsánál, a vidékiek az illető postahivatalok-
nál.

Mindennemű hirdetményekért, sor szerint 3
pgő kr fizettetik.

Budapesten apr. 26. 1848.

NÉPELEM

Üggyanos hirlapra előfizetés hirdette-
tik; megjelenend e lap július 1-jén hétfőt ki-
véve naponta egy közönséges íven; fél évi elő-
fizetés Budapesten ház hordással boríték nélkül
6 frt, negyedévre 3 frt 30 kr.; — vidékre postán
küldve fél évre 8 frt pengő pénzben; — előfi-
zethetni, a két fővárosban, Sebestyén-utcában
293-ik sz. a Német Dánielnél; — a Kristóf-tér-
ren Geibel könyvtárúsánál, és az Al-Dunasoron
Beimelféle nyomdá an, vidékeken minden Posta
hivataloknál, és az ezen lapra teendő előfizetések
beszedésére megbízandó polgártársaknál; — a hola
teendő előfizetések e czim alatt küldendők Pestre,
M a d a r á s z L á s z l ó és J ó z s e f n e k postáról,
elvitelt várva a rokonérzetű polgártársak felhivat
ván, az emberiség érdekében leendő közremun-
kálásra.

Madarász László és Madarász József.

Megjelenik e lap minden nap este. Előfizethetni e lapra Pesten a Beimel-féle
nyomdában (Al-Dunasor Piaristák épülete) és Emich Gusztáv könyvkereskedésében. — A
vidéken a postahivataloknál **EGYES SZÁM ÁRA 3 kr. pp.**

Felelős szerkeztő Pál Albert. — Kiadó tulajdonos Lukács László. — Nyomatik Beimelnél.